

ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA 2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2026 m. vasario d. Nr. 1(1.14 E)-
Zarasai

I. INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

1.1. Savivaldybės įstaigos juridinis adresas: D. Bukonto g. 20, Zarasai 32132.

1.2. Įmonės kodas: 190213860

1.3. Tel. Nr.: (0 385) 52279

1.4. El. pašto adresas: info@zarasubiblioteka.lt.

1.5. Interneto svetainės adresas: <https://zarasubiblioteka.lt>

1.6. Socialinių tinklų paskyrų adresai:

- „Facebook“: <https://www.facebook.com/zarasuvb>
- „YouTube“: <https://www.youtube.com/@zarasubiblioteka3415>

1.7. Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos centralizuoto tinklo struktūra:

- 4 skyriai: Skaitytojų aptarnavimo, Vaikų literatūros, Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo ir Ūkio.

- 15 struktūrinių teritorinių padalinių rajone: Antalieptės Fausto Kiršos, Antazavės, Avilių, Baibių, Degučių, Dusetų Kazimiero Būgos, Imbrado, Sadūnų, Salako, Samanių, Smalvų, Suvieko, Šniukštų, Štadvilių ir Turmanto.

1.8. Bibliotekų centralizuotoje sistemoje teikiamos paslaugos:

Nemokamos paslaugos. Knygų, periodikos, kitų laikmenų dokumentų išdavimas panaudai į namus; literatūros ir kultūros renginiai vaikams, jaunimui, suaugusiems; prenumeruojamų licencijuotų duomenų bazių ir kitų informacijos šaltinių naudojimas, bevielis internetas, kompiuterizuotos darbo vietos, informacijos paieška Lietuvos integralios bibliotekos informacinės sistemos (LIBIS) elektroniniame kataloge, konsultacijos ir atsakymai į užklausas; ekskursijos bibliotekose; medijų raštingumo mokymai gyventojams; naudojimasis žaisloteka, edukacinės veiklos ir kūrybos dirbtuvės, kraštotyros informacija, Šeimos skaitmeninių veiklų centro paslaugos, skaitymo skatinimo programos, TBA (tarpbibliotekinio abonemento paslaugos) ir kitos.

Mokamos paslaugos: dokumentų spausdinimas, kopijavimas, skenavimas, įrišimas, laminavimas, patalpų nuoma, 3D spausdinimo paslauga, analoginių laikmenų garso įrašų konvertavimas į skaitmeninius.

1.9. Bibliotekos strateginiai tikslai

- Aktyviai prisidėti prie aukštos ugdymo kokybės ir besimokančios visuomenės plėtros.
- Didinti kultūros ir laisvalaikio paslaugų patrauklumą.

1.10. Bibliotekose dirba 44 darbuotojai, pareigybių skaičius – 46.

1.11. Nuo 2024–11–22 laikinai atlieka direktoriaus funkcijas direktoriaus pavaduotoja Jolanta Lementauskienė, išsilavinimas – aukštasis universitetinis.

II. VADOVO ŽODIS

Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, kuri kaupia ir tvarko universalų knygų, periodinių leidinių, elektroninių ir kitų dokumentų fondą, sistemina ir platina juose užfiksuotas žinias pažinimo, bendravimo, žmonių sukaupų žinių išsaugojimo, ugdymo ir rekreacijos tikslams; organizuoja kultūrines veiklas, edukacines skaitymo skatinimo programas,

formuoja bibliotekų informacijos sistemą LIBIS, teisės aktų nustatyta tvarka leidžia gyventojams nemokamai naudotis reikalingomis paslaugomis ir informacija.

Vykdydama 2025 m. veiklą, biblioteka orientavosi į įstaigos viziją, strateginius tikslus ir 2025 m. veiklos planą. Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos vizija – pažangi, saugi, kūrybiška, draugiška biblioteka, pasižyminti aukšta aptarnavimo kultūra, teikiamos informacijos įvairove, modernių informacijos technologijų naudojimu, viso gyvenimo mokymosi, skaitmeninio raštingumo, kūrybinio potencialo ugdymo centras savo lankytojams, skaitytojams, darbuotojams, partneriams, tenkinant jų profesinius, intelektualinius ir dvasios poreikius.

Bibliotekose sutelkta 32,8 % rajono gyventojų, palyginti su 2024 m. 4,1 % daugiau. Pabrėžtina, kad fizinių lankytojų skaičius toliau stabiliai augo: viešoji biblioteka sulaukė per 78 tūkst. lankytojų, o visose tinklo bibliotekose – beveik 123 tūkst. lankytojų. Bendras lankomumo (virtualių ir fizinių) rodiklis išaugo 23,5 %, palyginti su 2024 m. Augantis lankytojų skaičius rodo bibliotekose siūlomų paslaugų atitikimą lankytojų poreikiams, bibliotekų reikalingumą savo bendruomenei. Per metus bibliotekose suorganizuota 596 renginiai, palyginti su 2024 m. –3 % daugiau. Vaikams skirti renginiai sudarė 34,9 % visų renginių.

2025-ieji metai bibliotekų sistemoje buvo kupini prasmingų iniciatyvų ir renginių, populiarinančių Zarasų kraštą bei jo žmones. Minint Čiurlionio metus, 2025 m. surengtas iškilmingas koncertas su Čiurlionio kvartetu, tapęs reikšmingu kultūriniu akcentu. 2025-ieji Zarasų rajone buvo paskelbti poeto Paulius Širvio metais. Šiai progai skirtas jaukus ir įkvepiantis kūrybos vakaras, kuriame dalyvavo aktorius ir skaitovas Andrius Bialobžeskis bei aktorius, dainininkas Giedrius Arbačiauskas. Surengta Pauliaus Širvio literatūros premijos įteikimo šventė, kurioje dalyvavo laureatas, poetas Marius Burokas, o šventinę nuotaiką kūrė Zarasų viešosios bibliotekos teatras „Juodai baltas“, pristatęs literatūrinį spektaklį „Iš širdies plėšau žodį...“.

Bibliotekų sistema aktyviai prisidėjo prie rajono kultūrinio gyvenimo stiprinimo, ypatingą dėmesį skirdama profesionalaus meno renginių – tiek tradicinių, tiek naujų formų – organizavimui. Per metus įvyko susitikimai su 101 profesionaliu ir mėgėjų meno kūrėju. Parodų salėje pristatyti šiuolaikinio meno kūrėjų darbai, o bendradarbiaujant su kolekcininku R. Petniūnu surengta unikali inkunabulų paroda „Knyga – šviesos ženklas“, atskleidusi knygos, kaip kultūros ir šviesos simbolio, reikšmę.

Skatintas ir struktūrinių teritorinių padalinių kūrybiškumas bei savitumas. Antalieptės F. Kiršos padalinyje ypatingas dėmesys skirtas krašto kūrėjų atminimo ir kūrybos įprasminimui. Dusetų K. Būgos padalinyje kryptingai plėtota įvairių meno sričių kūrėjų pritraukimo veikla bei įtvirtintos naujos technologinės formos – tiesioginės transliacijos. Baibių padalinyje daug dėmesio skirta kalendorinių švenčių kūrybinėms edukacijoms, stiprinančioms bendruomeniškumą ir kultūrinį aktyvumą.

Visose rajono tinklo bibliotekose skaitytojai aptarnaujami automatizuotai, o nuo 2025 m. ir su elektroniniais bilietais. Bibliotekiniai veiklos procesai organizuojami automatizuotai. Džiugina, kad pavyko atnaujinti savitarnos įrenginio funkcionalumą, užtikrinti licencijuotų darbo stotelių veiklą.

2025 m. daug dėmesio skirta fondų pertvarkymui, patogesnės prieigos prie fondų užtikrinimui. Fondo atnaujinimo rodiklis 6,7 % atitinka rekomenduojamą normą ir rodo, kad fondas atnaujinamas pakankamu tempu, nepaisant mažesnio bendro dokumentų gavimo, palyginti su 2024 m. Viešojoje bibliotekoje atnaujinimas siekė 5,1 %, o padaliniuose – 7,8 %, kas rodo didesnę poreikį ir aktyvesnę atnaujinimą juose.

2025 m. specialistai, siekdami gerinti teikiamų paslaugų kokybę, parengė naują edukacinę programą apie baltiskąją kultūrą, kuri buvo įtraukta Kultūros paso paslaugų rinkinį. Ataskaitiniu laikotarpiu vykdyta intensyvi edukacinė veikla. Skaitymo skatinimo, informacinio raštingumo, kalendorių datų minėjimo edukacijose sudalyvavo 2633 dalyviai, t. y. 0,8 % daugiau nei 2024 m.

Praėjusiais metais buvo tęsiami pradėti projektai – ES INTTERREG Lietuvos-Latvijos programos „Įgaliname kiekvieną: kuriame pažangius šeimos skaitmeninių veiklų centrus Latvijoje ir Lietuvoje, nacionaliniai „Vasara su knyga“, „Tėčiai skaito vaikams“, parengti nauji projektai.

Bibliotekos prisidėjo prie rajono bendruomenės informacinio raštingumo ir virtualaus saugumo ugdymo. Bendradarbiaujant su projekto „Nė vienas nėra pamirštas“, kurio pagrindinis tikslas

– senjorų skaitmeninės įtraukties didinimas, organizuoti mokymai Zarasų TAU lankytojams, aktyviai dalyvauta Saugės interneto savaitės renginiuose.

Didelis dėmesys 2025 m. skirtas žmoniškųjų išteklių stiprinimui ir komandos profesiniam augimui. Nuosekliai rūpintasi jų profesinių žinių, praktinių įgūdžių ir kitų kompetencijų plėtra, siekiant užtikrinti sklandžią integraciją į kolektyvą bei stiprinti bibliotekų veiklos kokybę ir rezultatyvumą.

III. BIBLIOTEKOS STRATEGINIO IR METŲ VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka visiškai įgyvendino Zarasų rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2025–2027 metų 08 programos „**Kultūros veiklos programa**“ 2025 m. veiklos plano tikslus ir uždavinius:

Tikslas	Aukštos ugdymo kokybės ir besimokančios visuomenės plėtra	
Uždavinys	Plėtoti kokybiškas, prieinamas, gyventojų poreikius atitinkančias paslaugas	
Priemonė	Vertinimo kriterijus	Rezultatai
Kultūrinio tapatumo plėtra (renginiai, veiklos viešosiose erdvėse) (4,6 tūkst. Eur).	2025 m. renginiuose ir parodose lankėsi 12540 fizinių lankytojų. Palyginti su 2024 m. renginių lankytojų skaičius išaugo vid. 16 %	Tradiciniai renginiai. Šie renginiai – svarbus kultūros reiškiny, atpažįstamas vietos bendruomenės. Bendradarbiaujant su VšĮ „Rašytojų klubas“ Antazavės dvare ir Zarasų viešojoje bibliotekoje vyko „Poezijos pavasaris“. Dalyvavo profesionalūs poetai: Linas Daugėla, Uršulė Toleikytė, Valdas Daškevičius, Antanas A. Jonynas, Malachi Black, skaitovas Juozas Šalkauskas ir Zarasų rajono literatai. Renginio metu kraštiečiui poetui Igoriui Zujevui įteikta 2025-ųjų metų savivaldybės poeto Felikso Jakubausko literatūrinė premija. Tradiciniame literatūros renginyje „Prozos ruduo“ dalyvavo rašytoja Eva Tombak. Miesto šventei skirtame poezijos ir muzikos renginyje „Nakties skaitymai“ dalyvavo Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, režisierius, dainų autorius ir atlikėjas Aidas Giniotis, poetas, literatūros kritikas, vertėjas Vainius Bakas, garsūs smuikininkai, profesionalai Viktorija ir Vilhelmas Čepinskiai. Knygų mugėje, vykusioje Sėlių aikštėje, dalyvavo leidyklos: „Andrena“, „Baltos lankos“, „Charibdė“, „Foto sąjūdis“, „Gelmės“, „Lieparas“, „Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla“, „Terra publica“, „Vaiga“, „Žara“ ir kt. Vyko Justino Mačio Fleitos vasaros akademijos dalyvių koncertas. Krašto kultūros renginiai. Vyko poetų Jurgitos Jasponytės ir Mariaus Buroko poezijos vakaras, menininko, skulptoriaus ir rašytojo Mykolo Saukos knygos „Kambarys“ pristatymas, zarasietės Vilijos Sinkuvienės knygos „Sakiau, nerašysiu Tau...“ sutiktuvės. Antalieptės F. Kiršos padalinyje suorganizuota pedagogo ir visuomenininko Vinco Kibirkščio 90-ųjų, matematikos mokslų daktaro doc. Henriko Jasiūno 100-ųjų, advokato Vytauto Zabelos 95-ųjų gimimo metinių minėjimo renginiai. Avilių bibliotekos 75-mečio proga kraštiečių Liutgarda Juškaitė Čepienė su kolegėmis Birute Gaučiene ir Inga Gučiene surengė įsimintiną vakarą apie M. K. Čiurlionio gyvenimą ir kūrybą. Dusetų K. Būgos padalinyje vyko minėjimas skirtas kalbininkui K. Būgai, literatūros paroda „Kalbininkas Kazimieras Būga“, ekskursija su istoriku Vyktintu

	Vaitkevičiumi ir gidu Ramūnu Keršiu „Archajinių Dusetų paieškos“. Taip pat vertinga paroda iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos fondų „Lietuvių leidyba Vakarų Europoje 1944 m.“ Baibių padalinys išsiskyrė etninių tradicijų edukacijomis „Pinu velykinį vainiką“, „Kaip numarginti margutį“, „Nusipinkim advento vainiką“ ir kt. Degučių padalinyje atidarytos skaitytojų A. Malakausko, dusetiškės D. Kundavičienės kūrybos parodos, Senjorų dienos edukacija „Obuolinė mėta“. Lietuvių kalbos dienoms paminėti – „Daraktorinė mokykla“ kurią pravedė A. ir M. Miškinų literatūrinės-etnografinės sodybos muziejininkė Rima Gaidienė. Salako padalinyje surengta kraštiečio tautodailininko, Kauno kolegijos studento Nojaus Žusino karpinių paroda „Verpstės“ ir moksleivės Augustės Trivalaitės nėrimo darbų paroda. Suvieko padalinyje imta skatinti literatūros skaitymą naujomis priemonėmis: pradėti rodyti kino filmai, kurie pastatyti pagal literatūros kūrinius. Klubinė veikla. 2025 m. aktyviai veikė bibliotekos literatūrinis teatras „Juodai baltas“ (režisierė Gražina Karlaitė), literatų klubas „Virš tylos“ (vadovas Vasilijus Trusovas), fotografų klubas „Ežerų žemė“ (kuratorė Rasa Juršienė, pirmininkas Algimantas Navickas), Zarasų knygų mylėtojų klubas „Knygų sala“ (kuratorė Jurga Sagadinaitė), Dusetų K. Būgos padalinyje literatų klubas „Atgaiva“ (kuratorė Elena Gaižiuvienė). Bibliotekos teatras minint Vasario 16-ąją ir poeto Antano Miškinio 120-ąsias gimimo metines Zarasuose ir A. ir M. Miškinio sodyboje Juknėnuose pristatė spektaklį „Žaliaduonių gegužė“. Pauliaus Širvio metams paminėti – spektaklį, skirtą Pauliui Širviui. Joninių vakarą miesto saloje skaitė poetų Pauliaus Širvio ir Vilės Sinkuvienės eiles. Su spektakliu „Gyvenimo viražai pagal Juozą Erlicką“ dalyvavo Rietave teatrų festivalyje „Atspindžiai“. Fotografų klubas sukūrė ir surengė fotografijų parodą „Nusivežk mane į Zarasus ir parodyk savo ežerus“, skirtą miesto gimtadieniui. Parodą „Vasarojanti provincija“ eksponavo Paliesiaus dvare, „Pasagos“ salėje, galerijoje „Autografas“ ir Dūkšto (Ignalinos r.) dailės galerijoje. Klubo nariai parengė ir išleido 2026 metų kalendorių.
84 % visų organizuotų veiklų vyko partnerystės ir bendradarbiavimo būdu.	Bendradarbiavimo galimybės. Literatūros renginiai, meno parodų pristatymai, edukacinės programos buvo organizuoti bendradarbiaujant su Lietuvos rašytojų sąjunga, Rašytojų klubu, Lietuvos nacionaline filharmonija, rajono gimnazijomis ir mokyklomis, Zarasų „Lakštingalos“ mokykla, Zarasų Fausto Latėno meno mokykla, Kultūros centru Dusetų dailės galerija, Trečiojo amžiaus universiteto (TAU) dalyviais, Utenos regiono savivaldybių viešosiomis bibliotekomis, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešąja biblioteka. Sidabrinių gervių projektas įvyko bendradarbiaujant su Zarasų rajono savivaldybe.

Bibliotekinė veikla: dokumentų fondas, el. paslaugos, informacinė-kultūrinė edukacija (50,2 tūkst. Eur).		Teatro spektakliai – su „Teatro istorijos“, „Labai“ teatru. Informacinių išteklių tvarkymas. Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka komplektuoja dokumentų fondą, atsižvelgdama į Zarasų rajono istorines tradicijas bei plėtrą, gyventojų informacinius poreikius, naują leidyklų asortimentą ir į dokumentų įsigijimui skirtas lėšas. 2025-12-31 d. viešosios bibliotekos ir jos struktūrinių teritorinių padalinių fondą sudarė 106251 vnt., 42313 pav. (2024 m. – 126859 vnt.): • Viešojoje bibliotekoje (VB) – 43609 egz., 33977 pav. • Padaliniuose – 62642 egz., 56572 pav. Vienam rajono gyventojui tenka vidutiniškai 7,6 dokumentų, vienam registruotam vartotojui – vidutiniškai 23 dokumentai. CBS fondą grožinė literatūra sudaro 68 %, dalykinė – 29 %, serialiniai (periodika) – 3 %. Viešojoje bibliotekoje grožinė literatūra sudaro 59 %, dalykinė – 38 %. 2025 m. dokumentams įsigyti biblioteka išleido 43069,07 eur. (2024 m. – 47665,87 Eur): • Kultūros ministerijos lėšos – 26572 Eur. (2024 m. 27244 eur.) • Savivaldybės lėšos – 16497,07 Eur. (2024 m. 14098,50 Eur.): Dokumentams – 6000 Eur. Prenumeratai – 10497,07 Eur. Kultūros ministerijos lėšos sudarė 62 %, rajono Savivaldybės lėšos – 38 % gaunamų lėšų knygoms įsigyti. 2025 m. įsigyta 252 vnt. daugiau, nes gauta papildomos lėšos iš Savivaldybės ir buvo pasinaudota Knygos.lt sukurta ir bibliotekoms pritaikyta sistema, kuri bibliotekų perkamoms knygoms suteikia nuolaidą. Dovanų gauta 1619 vnt., 1228 pav. (2024 m. 2555 vnt., 678 pav.) už 4872,07 Eur. Periodinių leidinių gauta 31 pav. 2742 vnt. (2024 m. – 2784 vnt.)
	Kraštotyros fonde – 3558 vnt. dokumentų.	Specializuotas fondas. Viešosios bibliotekos kraštotyros fonde kaupiamos knygos, laikraščiai, žurnalai, kraštotyros darbai, teminiai kraštotyros informacijos aplankai, atvirukai, nuotraukos, skaidrės, iškarpos, informaciniai lapeliai ir kita leidybinė informacija, susijusi su Zarasų kraštu ir žmonėmis. 2025 m. fondas papildytas 127 vnt. vertingais leidiniais.
	Registruoti 4706 (2024 m. – 4524) unikalūs vartotojai. Naujai registruota 12,7%	Skaitytojų ir lankytojų pokytis. Vaikai iki 13 m. sudarė 12,8 % (590 asm.), jaunimas nuo 14 m. iki 27 m. – 21,5 % (992 asm.), suaugusieji nuo 27 m. – 65,7 % (3025 asm.). Analizuojant vartotojų sudėtį, matyti, kad kasmet auga suaugusių grupės lankytojų santykinis procentas, o vaikų mažėja. Analizuojant lankytojų skaičiaus pokytį 2021–2025 m., išlaikoma stabili lankytojų augimo tendencija. Bibliotekose 2025 m. apsilankė (fizinių ir virtualių) lankytojų 145900 (2024

		m. – 118183, 2023 m. – 104416) lankytojų. Palyginti su 2024 m. fizinių lankytojų rodiklis išaugo 27 %. Vienas vartotojas vidutiniškai apsilankė 31 kartą (2024 m. – 26 k.) per metus.
Vienam vartotojui per metus vidutiniškai išduota 32 dokumentai (2024 m. – 33).		Išduotis. Centralizuotoje bibliotekų sistemoje vartotojams išduota 147713 vnt. dokumentų. Viešojoje bibliotekoje vartotojams iš viso išduota 44302 fiz. vnt. dokumentų, t. y. 4,5 % mažiau nei 2024 m. Padaliniuose vartotojams išduota 103411 103547 fiz. vnt. dokumentų, t. y. 0,1 % mažiau nei 2024 m. Išduoties rodiklių mažėjimas rodo, kad lankytojai bibliotekoje renkasi kitas nei abonementinio skaitymo paslaugas.
2025 m. aptarnauta 18 gyventojų. Šiems gyventojams išduota 192 (2024 m. – 182) vnt. knygų.		Nestacionarus aptarnavimas. Paslaugos specialių poreikių vartotojams. Siekiant išplėsti paslaugas gyventojams, negalintiems lankyti bibliotekose, Zarasų ir Salako socialinės globos namuose organizuojamos nestacionarios bibliotekėlės. 2025 m. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Antazavės socialinių paslaugų centru „Kartų namai“.
Per metus skaitytojams nunešta 3486 vnt. (2024 m. – 3739 vnt.) knygų ir periodinių leidinių. Dalyvauta programoje „Biblioteka visiems“.		Knygų pristatymo į namus paslauga (knygnešystė) buvo teikiama 240 asmenų (2024 m. – 237 asm.). Ši paslauga Zarasų mieste teikta 123 gyventojams. Palyginti su 2023 m., knygnešystės paslauga išaugo 1,3 %. Knygas į namus nešė 160 asmenų: bibliotekininkų, šeimos narių, kaimynų. Biblioteka aktyviai dalyvauja „Biblioteka visiems“ nacionalinėje programoje. Parengta informacija išversta į gestų kalbą apie viešąją biblioteką ir paskelbta https://zarasubiblioteka.lt/informacija-lietuviu-gestu-kalba/ . 2025 m. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos aklųjų ir silpnaregių draugijos Zarasų skyriumi dėl informacijos suteikimo, renginių organizavimo ir žmonių pavėžėjimo.
43 skaitytojams 492 garsinės knygos. Palyginti su 2024 m. tokių skaitytojų skaičius išaugo 4 kartus.		ELVIS paslaugos. Tęsimas bendradarbiavimas su audiosensorine biblioteka dėl ELVIS (elektroninių leidinių valdymo informacinė sistema) paslaugų žmonėms, negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto. Viešojoje bibliotekoje, Dusetų padalinyje išduodamos garsinės knygos regėjimo sutrikimą turintiems žmonėms.
2025 m. per LIBIS užsakyta 1093 (2024 m. – 749) dokumentai, rezervuota 961 (2024 m. – 672) dokumentai.		Prieiga prie elektroninio katalogo. Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka yra elektroninių paslaugų portalo https://ibiblioteka.lt dalis. Vienijanti per 1200 bibliotekų, daugiau nei 10 mln. skirtingų išteklių. Turintys LIBIS skaitytojo pažymėjimą ir prisijungę prie portalo, vartotojai gali užsisakyti bet kurį leidinį, esantį elektriniame kataloge, skaitytojo pažymėjimą, naudotis tarpbibliotekinio abonemento paslauga (TBA), stebėti savo elektroninį formuliarą. Naujos LIBIS sistemos teikiamais duomenimis, 2025 m.

		gruodžio 31 d. elektroniniame LIBIS kataloge buvo 42307 (egzempliorių – 106251) bibliografinių įrašų. 2025 m. parengti 1248 (egzempliorių – 7597) bibliografiniai įrašai. 2025 m. skaitytojų prašymu, pradėti išdavinėti elektroniniai skaitytojų bilietai.
	Internetinį krašto žinyną www.krastotyra.zvb.lt apėmė 2,7 tūkst. virtualių lankytojų; http://skaitmeninimas.zvb.lt/ – 246 virtualūs lankytojai.	Kraštotyros fondo skaitmeninimas. Virtualūs žinyno lankytojai iš Lietuvos, Vokietijos, Lenkijos, Latvijos, JAV, Kinijos ir Didžiosios Britanijos. 2025 m. suskaitmeninta rašytojo Romualdo Giedraičio-Spalio rankraštiniai laišakai, publikacijos žurnaluose, laikraščiuose, kelionių nuotraukos. Viso suskaitmeninta – 476 vnt.
	Paieškos: „EBSCO Publishing“ – 595 (2024 m. – 1778) atsisiųsti 184 pilnateksčiai dok. Infolex“ – 1668 (2024 m. – 1594).	Duomenų bazių panauda. Vartotojai turėjo galimybę nemokamai naudotis dviem licencijuotomis duomenų bazėmis: visatekste elektroninių socialinių ir humanitarinių mokslų, medicinos, verslo ir ekonomikos žurnalų, elektroninių laikraščių, žinynų anglų kalba „EBSCO Publishing“ ir teisės informacijos „Infolex“.
	Vartotojams įrengta 117 kompiuterizuotų darbo vietų su interneto prieiga.	Viešosios interneto prieigos (toliau – VIP) paslauga. Interneto ir bevielio interneto paslaugomis pasinaudojo 713 unikalių lankytojų. Šios paslaugos poreikis nebeauga. Internetas daugiausia naudojamas informacijos paieškai, bendravimui ir bankininkystei, kvalifikacijos kėlimo ar savišvietos tikslais. Buvo 26280 interneto seansai (2024 m. – 27552).
	Vidutiniškai per mėnesį peržiūrų skaičius siekia 307 tūkst., įsitraukimų – 132 tūkst. Per metus – 1,5 mln. aktyvių įsitraukimų.	Informacija apie biblioteką. Visa aktuali informacija apie biblioteką skelbiama internetinėje svetainėje https://zarasubiblioteka.lt. Ataskaitiniais metais bibliotekos tinklalapyje lankėsi 23376 virtualūs lankytojai (2024 m. – 21803, 2023 m. – 19830). Viešosios bibliotekos paskyroje https://www.facebook.com/zarasuvb/ 2703 sekėjai, per metus skaičius išaugo 422 sekėjais. Padalinių paskyrose – 6162 (2024 m. – 5003) sekėjai.
	Spaudoje apie biblioteką buvo išspausdintos 157 originalios publikacijos.	2025 m. buvo išplatinti 636 įrašai (2024 m. – 578). Iš jų 158 spaudoje, 481 internete ir 5 televizijoje, 1 „Spotify“ platformoje.
Profesionalaus meno sklaidos renginių organizavimas	Su lankytojais susitiko 40 profesionalių kūrėjų.	Literatūros ir kultūros renginiai su profesionaliais kūrėjais. Viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose buvo organizuoti susitikimai su profesionaliais kūrėjais, menininkais: poeto

(10,3 tūkst. Eur).		Antano Miškinio skaitymai Salako ir viešojoje bibliotekose su aktore Emilija Latėnaite, knygų sutiktuvės su gamtininku, fotografu, rašytoju, laidų vedėju Mariumi Čepuliu, psichologe Rasa Andrikiene, broliu Jokūbu Marija Goštautu ir knyga „Susitikimai“, parfumeriu, publicistu, aktoriumi, kino prodiuseriu, režisieriumi Aisčiu Mickevičiumi, dr. Vytautu Sinica ir knyga „Kolonizacija“. Dusetų bibliotekoje – susitikimas su dr. Audrone Galvonaite, vysk. Kęstučiu Kėvalu ir knyga „Žmogaus širdis sutverta dangui“ keliautoja, žurnalistė Agnė Verksnyte-Paulauskienė, kt. Nauja. Birželio mėnesį kartu su savivaldybe ir festivalio AVAKA organizatoriais organizuotas kino festivalis „Sidabrinės gervės naktys“. Buvo rodomi 4 lietuvių režisierių filmai. Bendradarbiaujant su „Sengirės kinu“ vyko filmų „Sugrįžimas“ „Vertikalūs pinigai“, „Nakties svečiai“ peržiūros.
	270 parodų, iš jų 20,7 % meno parodos (profesionalaus ir mėgėjų).	Parodos. Parodų salėje buvo suorganizuota 8 profesionalaus meno parodų pristatymai. Atidaryta Latvijos (Daugpilis) fotoklubo „Ezerzeme – F“ fotografijų paroda „Katinas, kuris vaikšto vienas“, fotomenininko Slobodano Čavičo (Serbija) fotografijų paroda „Kasdienis gyvenimas“, dailininko iš Biržų Kęstučio Preidžiaus tapybos darbų paroda, dailininko Eimučio Markūno tapybos darbų paroda „Sugrįžti laiku“, kraštiečio, tapytojo ir fotografo Alvydo Stausko akvarelės darbų paroda, Lino Ūdro oparto darbų paroda „Transformacijos“, Eglūno Židonio gamtos fotografijų paroda „Raistoterapija“. Atidaryta fotoklubo „Ežerų žemė“ fotografijų paroda „Nusivežk mane į Zarasus“. Jono Navicko medžio drožybos paroda, skaitytojos Viktorijos Rimkutės velykinė rankdarbių paroda. Pristatytos keramikų Genutės Vaičiškienės paroda „Ugnies ir molio paslaptys“, Gražinos Visockienės iš Biržų, Vidos Juškaitės iš Trakų Vokės keramikos darbų paroda „Laikas“. Bendradarbiaujant su VšĮ „Meshka Technologies“ ir filantropu, kolekcininku Ramučiu Petniūnu, lankytojams pristatyta inkunabulų ir senų, retų knygų paroda „Knyga – šviesos ženklas“. Gyventojai kviečiami dalintis savo asmeninėmis kolekcijomis. Stiklo vitrinose veikė skaitytojos zarasietės Aušros Talačkienės darbų paroda „Kūrybos sparnai: nuo siūlo iki svajonės“, zarasietės Aurelijos Pledienės rankų darbo lėlės.
	Literatūros parodų tematika –27,8 % personalijoms, 45 % teminės ir kalendorinės, 6,7 % kraštotyros.	Literatūros parodos. Buvo rengiamos teminės ir personalijų jubiliejinės literatūros parodos, supažindinančios lankytojus su rašytojų, poetų ir kompozitorių kūryba, pažymimos valstybinės ir kalendorinės šventės, rengiamos kraštotyros parodos, skirtos kraštiečių atminčiai ir kūrybai: dailininko Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150, prozininko Kazio Borutos 120, poeto Antano Miškinio 120, britų rašytojos Lucindos Riley 60, poeto Justinui Marcinkevičiaus 95, poeto Henriko Radausko 115, Žemaitės 180, anglų rašytojos Agatos

		Kristi 135, poeto Aido Marčėno 65, publicisto Ričardo Gavelio 75, prozininko, Bronius Radzevičius 85, kalbininko, akademiko Zigmo Zinkevičiaus 100, prezidento Aleksandro Stulginskio 140, vaistininkės, žolininkės, etnografės, habilituotos gamtos mokslų daktarės Eugenijos Šimkūnaitės 105, kompozitoriaus Leonido Abariaus 70 gimimo sukaktys ir kitų. Antazavės dvaro bibliotekoje parengtos 3 retų ir senų spaudinių parodos: prieškario kalendorių, senųjų mokyklinių vadovėlių, XIX a. religinių knygų parodos.
Uždavinys	Skatinti mokymąsi visą gyvenimą	
Priemonė	Vertinimo kriterijus	Rezultatai
Integruoti kultūrinės edukacijos programas į formalųjį/neformalųjį ugdymą Mokymosi visą gyvenimą lygio didinimas kultūros priemonėmis (3,1 tūkst. Eur).	Vyko 173 edukacijos, kuriose dalyvavo 2633 (2024 m. – 2458) dalyviai. Iš jų 87 % dalyvių vaikai ir paaugliai.	Edukacinės veiklos organizavimas. Viena iš svarbių bibliotekos misijų – visais lygmenimis remti individualų, neformalųjį ir formalųjį švietimą. Įgyvendinant šią priemonę vykdytos edukacinės veiklos, pritaikant anksčiau parengtas ir naujas 10 edukacinių programų. Vaikai buvo įtraukiami į tradicinių ir šiuolaikinių technologijų įrankių kūrybinio panaudojimo veiklas. Organizuotos programos Lietuvių kalbos dienos, Skaitmeninei savaitei, Saugėsio interneto savaitei, Tarptautinei vaikų knygos dienai, Nacionalinei bibliotekų savaitei, Vasaros skaitymams, Šiaurės šalių literatūros savaitei, Adventui ir Kalėdoms. Organizuotas Europos dienos minėjimas. Trečią kartą viešojoje bibliotekoje vyko Zarasų „Ažuolo“ gimnazijos projekto – Lietuvos jaunimo eilėraščių ekranizacijų ir fotografijų konkurso „Kuriu – vaizdu, garsu, žodžiu“ apdovanojimo šventė. Edukacijoms organizuoti pasitelkti ir profesionalūs kūrėjai. Edukacinė ekskursija „Kelionė sėlių šventtakiu“ Lūžų miško slėnyje vyko su istoriku Šarūnu Subatavičiumi, edukacinės dirbtuvės „Kiškio polka“ – su dėstytoja Rasa Bačiuliene, kūrybinės dirbtuvės teisės klausimais „Miklūs pirštukai“ – su menininke Ula Šimulynaite. Būnant partneriu Rokiškio viešosios bibliotekos projekte „Keliantis skaityklėlė VIII“ surengtas lėlių teatro „ČIZ“ spektaklis „Gražiausios Šarlio Pero pasakos“ ir kūrybinės dirbtuvės. Skaitymo skatinimo programos „Vasarą skaitome kitaip“ ir „Vasara su knyga“ pritraukė 424 dalyvius. Bendradarbiaujant su Lietuvos M. Mažvydo biblioteka Vaikų literatūros skyriuje – keliaujančių kūrybinių dirbtuvių „Krapštalynas“ užsiėmimai. Atvežti standai su kūrybai skirtomis priemonėmis ir medžiagomis. Pritraukta 70 dalyvių, surengta 14 užsiėmimų.
	474 (2024 m. – 303) mokymai gyventojams. Atsakyta į 5870 (2024 m. –	Bibliotekoms tenka dar viena svarbi užduotis – prisidėti prie kritiškai mąstančios visuomenės ugdymo. Įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą įtraukties kultūros priemonę gyventojams organizuoti mokymai, daugiausia individualūs, iš kurių 60 mokymų skirti medijų ir informacinio raštingumo

	6373) informacinių užklausų.	didinimui ir pritraukta 693 dalyviai. Bibliotekos žmogiškuosius ir informacinius išteklius, padedančius kurti prasmingą mokymosi patirtį. Per metus organizuota 71 pažintinė ekskursija.
Tikslas	Kultūros, laisvalaikio ir sporto paslaugų patrauklumo didinimas	
Uždavinys	Gerinti kultūros ir laisvalaikio paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą	
Priemonė	Vertinimo kriterijus	Rezultatai
Užtikrinti kultūros srities žmogiškųjų išteklių tvarumą, ugdyti jų profesines kompetencijas, ugdant socialinį kapitalą (0,7 tūkst. Eur).	Bibliotekos tinkle 34 (79 %) specialistai kėlė kvalifikaciją	Darbuotojams sudaromos palankios sąlygos nuolat tobulinti kvalifikaciją – plėtoti naujus įgūdžius, prisiimti naujas atsakomybes ir giliau suprasti su informacijos procesais susijusius mokymosi tikslus. 2025 m. pagrindinė mokymosi platforma nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos sukurta https://kompetencijubiblioteka.lnb.lt, kurioje savarankiškai mokėsi 48 darbuotojai, užbaigę 149 vadybos, bendrųjų, profesinių ir pilietinių kursų. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka organizavo 17 mokymų, iš jų 13 kontaktinių, 4 nuotoliniu būdu. Kvalifikacinius kontaktinius renginius organizavo Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos viešųjų bibliotekų asociacija, Asociacija „Langas į ateitį“, Zarasų rajono savivaldybė. 4 darbuotojai partnerio teisėmis dalyvavo užsienyje Erasmus+ projekto programoje darbo stebėjimo vizituose (Graikijoje, Kroatijoje, Vokietijoje, Čekijoje), 1 – savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos organizuotoje kvalifikacijos kėlimo išvykoje – Ispanijoje Andalūzijos regiono bibliotekose; 1 – pagal Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos organizuotą projektą „Kultūros sektoriaus bendrųjų, vadybinių ir profesinių kompetencijų tobulinimas“ Norvegijoje, Oslo bibliotekose.
	Suorganizuota 7 CBS darbuotojų susirinkimai, išnagrinėta 29 darbo klausimai. Suorganizuota 3 seminarai.	Profesiniai susirinkimai. 2025 m. vyko 7 Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos centralizuotos sistemos darbuotojų susirinkimai. Susirinkimų metu nagrinėti aktualūs, svarbūs viešosios bibliotekos ir teritorinių struktūrinių padalinių darbo klausimai, veiklos dokumentai, dalintasi mokymosi, stažuočių, išvykų gerosiomis patirtimis, aptartos bibliotekų naujovės, darbo planavimo ir atskaitomybės klausimai. CBS darbuotojų susirinkimuose dalyvavo Zarasų rajono savivaldybės merė Nijolė Guobienė, Zarasų rajono savivaldybės vicemerė Aurelija Trimonytė, Zarasų rajono savivaldybės administracijos Bendrojo ir viešosios tvarkos skyriaus l. e. p. vedėja Karolina Pledienė, vyresnioji specialistė viešajai tvarkai Snieguolė Bočiarovienė, Lietuvos audiosensorinės bibliotekos Panevėžio padalinio vyriausioji bibliotekininkė regionams Vaida Kučinskienė. Birželio 18 d. nuotolinio seminaro metu Latvijos bibliotekai dalijosi patirtimi apie Šeimos skaitmeninių paslaugų centrų patirtį. Liepos 16–18 d. organizuotas tarptautinis seminaras „Skaitmeninės įtraukties strategijos ir metodai“. Dalyvavo

		Utenos, Zarasų, Daugpilio (Latvija) Latgalės centrinės ir Preilių (Latvija) viešosios bibliotekų vadovai ir specialistai. Kartu su Zarasų rajono savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriumi organizuotas seminaras „Kritinis mąstymas“, lektorius Juris Belte.
	Padaliniuose apsilankyta 54 kartus, vid. vienas padalinys – 1–2 k. per ketvirtį.	Metodinės veiklos kryptys. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programos įsisavinimas ir skyrių bei struktūrinių padalinių pirminių dokumentų tvarkymas – esminės metodinės veiklos kryptys. Daug dėmesio skirta padalinių knygų fondų patikrai, sutvarkymui ir apipavidalinimui.
Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tinklo veiklos užtikrinimas (834,6 tūkst. Eur).	Atnaujinta informacinei ir kultūrinei veiklai organizuoti reikalinga įranga ir baldai.	Materialinės bazės atnaujinimas. 2025 m. atnaujinta technologinė įranga: RFID savitarnos knygų išdavimo/grąžinimo įrenginys 3M 8410, darbo stočių licencijos metams. Įsigyta sieniniai šviestuvai (4 vnt.), foteliai (2 vnt.), žurnalinis staliukas (1 vnt.), akustinis minkštasuolis (1 vnt.), moduliniai pufai (3 vnt.), lauko žaidimų komplektas (7 žaidimai), kasos aparatas su stalčiumi (1 vnt.), perkolatorius kavai (1 vnt.), kilimas (1 vnt.), virduliai (3 vnt.), sieniniai kvarciniai laikrodžiai (2 vnt.), anspaudai (4 vnt.), informacinis stovas A3 (1 vnt.), stiklinis kavos staliukų rinkinys (1 vnt.), džemperiai teatro trupės dalyviams (8 vnt.) ir laminavimo aparatas (1 vnt.). Įsigyta viešinimo produktų: vėliava, knygų gairėlės.
	Užtikrintas pastatų išlaikymas ir darbuotojų atlygis už darbą	Pastatų išlaikymui ZVB ir padaliniuose išleista 80,6 tūkst. Eur, darbuotojų darbo užmokesčiui 743,9 tūkst. Eur ir Sodrai – 13,9 tūkst. Eur.
Tikslas	Turizmo vystymas ir kurortinė plėtra	
Uždavinys	Stiprinti kurortinį ir turizmo potencialą	
Priemonė	Vertinimo kriterijus	Rezultatai
Kultūros projektų dalinio finansavimo užtikrinimas (12,1 tūkst. eur)	Įgyvendinamas ES tarptautinis dviejų metų projektas	Kartu su pagrindiniu partneriu Utenos A. ir M. Miškinių viešąja biblioteka, partnerėmis Daugpilio ir Preilių viešosiomis bibliotekomis (Latvija) įgyvendinamas 2021–2027 m. INTERREG VI-A Latvijos ir Lietuvos programos projektas „Įgaliname kiekvieną: kuriame pažangius šeimos skaitmeninių veiklų centrus Latvijoje ir Lietuvoje“ (DigiAll, LL-00201). 2025 m. buvo organizuoti mokymai darbuotojams, atnaujintas ir išplėtotas Šeimos skaitmeninių veiklų centras. Sukurtas naujas inovatyvus produktas – interaktyvi siena „Baltų ženklų magija“.

Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka įgyvendino Zarasų rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2025–2027 metų 03 programos „**Švietimo (formalaus ir neformalaus) programa**“ tikslus ir uždavinius.

Tikslas	Aukštos ugdymo kokybės ir besimokančios visuomenės plėtra	
Uždavinys	Plėtoti kokybiškas, prieinamas, gyventojų poreikius atitinkančias paslaugas.	
Priemonė	Vertinimo kriterijus	Rezultatai

Valstybės finansuojamų neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) programų įgyvendinimas (1,8 tūkst. Eur).	Dalyvavo 11 vaikų, programa vyko 6 mėnesius 48 val. (vad. Virginija Petraitienė).	Biblioteka dalyvavo neformaliojo švietimo programų rengime, įgyvendinime ir administravo Moksleivių registrus. 2025 m. buvo vykdoma vaikų neformaliojo švietimo programa Šniukštų struktūriniame teritoriniame padalinyje „Skaityk ir sportuok bibliotekoje“. Svarbiausias programos tikslas – pasitelkiant literatūrą ir sportinį inventorių formuoti bei stiprinti 7–16 metų vaikų sveikos gyvensenos įgūdžius, skatinti aktyvų ir prasmingą laisvalaikio užimtumą bei vykdyti žalingų įpročių prevenciją.
Uždavinys	Skatinti mokymąsi visą gyvenimą	
Priemonė	Vertinimo kriterijus	Rezultatai
Suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugų įvairovės plėtra (1,0 tūkst. Eur).	Dalyvavo 13 gyventojų, vyko 40 val.	Siekiant numatytų tikslų, parengta ir Zarasų rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje įgyvendinta programa „Anglų kalbos pamokos“. Programos tikslas – sudaryti sąlygas suaugusiems žmonėms tobulinti turimas anglų kalbos žinias. Užsiėmimus vedė Aksana Vorobjova.

IV. FINANSŲ VALDYMAS

Bibliotekų sistemos ūkinė veikla buvo organizuota vadovaujantis Zarasų rajono savivaldybės tarybos sprendimais dėl 2025 m. biudžeto patvirtinimo ir patikslinimų.

Eil.Nr.	Finansavimo šaltiniai	2025 m. (eurais)	2024 m. (eurais)	Skirtumas + /–
1	2		3	5
1.	Kultūros plėtros programa	911 476,80	896 496,57	+ 14 980,23
	Iš jų:			
	Darbo užmokesčiui	727 422,00	725 685,00	+1 737,00
	Ilgalaikiam turtui	40 994,90	32 344,00	+8 650,90
2.	Švietimo programa	2 800,00	2 619,00	+181,00
3.	Specialiųjų lėšų programa	3 393,46	2 675,23	+718,23
4.	Pritrauktos lėšos:	8 242,05	17 037,20	–8 795,15
4.1.	Fizinių ir juridinių asmenų parama	6 772,07	6 323,37	+448,70
4.2.	Projektai	1 469,98	10 713,83	–9 243,85

Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir struktūrinių padalinių pagrindinių veiklų išlaikymui buvo panaudota 925,9 tūkst. Eur (2024 m. – 918,8 tūkst. Eur).

2025-03-28 Zarasų rajono savivaldybės audito ir kontrolės tarnyba tikrino Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos darbo apmokėjimo sistemą. 2025-05-22 Zarasų rajono savivaldybės administracijos Dokumentų valdymo skyrius atliko patikrą – konsultaciją dėl dokumentų valdymo, valstybinės kalbos vartojimo ir archyvinių dokumentų rengimo saugoti būklės Zarasų rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje.

V. PERSONALAS

Zarasų rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje patvirtintos 46 pareigybės, užimti 39,4 etato, dirbo 44 darbuotojai (metų pabaigoje). Sistemoje įvyko pokyčių. Atleisti 9 – dirbę pagal neterminuotą sutartį, 1 – pagal terminuotą sutartį. Į darbą pagal neterminuotą sutartį priimti 4 nauji specialistai. 2025 m. gegužės 29 d. Nr. T–114 Zarasų rajono tarybos sprendimu „Dėl Zarasų rajono

savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų centralizuoto buhalterinės apskaitos tvarkymo“, Zarasų bibliotekos sistemoje nebeliko 2 buhalterijų etatų.

Dirbo darbuotojų su aukščiau išsimokslinimu – 19, su aukštesniu išsilavinimu – 19, kitu – 5. 2025 m. atlikti darbuotojų (A,B,C lygių) metinės veiklos vertinimai, nustatyti einamųjų metų lūkesčiai. Patikslinti specialistų pareigybų aprašymai.

VI. ĮSTATYMINĖ BAZĖ

Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos veikla buvo organizuota vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos civiliniu ir darbo kodeksais, Lietuvos Respublikos Bibliotekų įstatymu ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymais, Zarasų rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos nuostatais, Zarasų rajono tarybos patvirtintais 2024–04–25 Nr. T-90, kitais teisės aktais. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos teisės aktus, buvo parengti, įsakymais pakeisti ir patvirtinti dokumentai: Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos, Darbo apmokėjimo sistemos, kiti. 2025 m. buvo parengti ir patvirtinti įsakymai: 97 personalo, 61 veiklos, 7 komandiruočių, 10 atostogų klausimais.

VII. IŠVADOS, VEIKLOS KRYPTYS

Siekiant įgyvendinti bibliotekos prioritetinius tikslus – aktyviai prisidėti prie aukštos ugdymo kokybės ir besimokančios visuomenės plėtos bei didinti kultūros ir laisvalaikio paslaugų patrauklumą – biblioteka nuosekliai tobulins teikiamų paslaugų turinį ir užtikrins jų prieinamumą. Veiklos bus kryptingai planuojamos, atsižvelgiant į Zarasų rajono strateginio plėtos plano prioritetus. Rajone gyventojų skaičius nedidėja, išlieka aukštas visuomenės senėjimo rodiklis, taip pat juntama socialinė ir skaitmeninė atskirtis. Reaguojant į šiuos iššūkius, bus ieškoma efektyvių būdų informuoti vyresnio amžiaus žmones apie bibliotekos paslaugas ir renginius bei aktyviau juos įtraukti į bendruomenės gyvenimą. Viena perspektyviausių įtraukimo formų – pomėgių klubai, skatinantys bendravimą, saviraišką ir nuolatinį mokymąsi.

Bibliotekos aktualumas jaunimui priklauso nuo gebėjimo prisitaikyti prie jų poreikių, todėl būtina kurti ir pritaikyti erdves jaunų žmonių saviraiškai, įtraukti juos į bendruomenės bei kultūros procesus, skatinti iniciatyvumą ir kūrybiškumą.

Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka gali tapti dar stipresniu bendruomenės bendradarbiavimo ir susibūrimo centru, telkiančiu vietos iniciatyvas bei plėtojančiu tarpinstitucines partnerystes. Prie to prisideda visą rajoną apimantis bibliotekų tinklas, sutelkiantis daugiau nei trečdalį gyventojų, lojali vartotojų bendruomenė ir nuolat augantis naujų skaitytojų skaičius.

Bibliotekos fondas yra universalus ir nuolat atnaujinamas, intensyvinami kraštotyros turinio skaitmeninimo procesai, stiprinamas žmogiškasis kapitalas. Elektroninių paslaugų ir informacijos prieinamumo plėtra daro reikšmingą įtaką informacinių paslaugų kokybei. Keičiasi vartotojų santykis su fiziniais informacijos ištekliais – tai atspindi augantis virtualių lankytojų skaičius.

Į kasdienį gyvenimą sparčiai integruojasi dirbtinis intelektas (DI). Siekiama, kad DI sprendimai padėtų automatizuoti rutinines užduotis, palengvintų mokymosi procesus, gerintų paslaugų kokybę ir prisidėtų prie socialinės bei skaitmeninės nelygybės mažinimo.

2026 metų veiklos kryptys

Toliau tęsti kryptingą fondo atnaujinimą, siekiant išlaikyti ne mažesnę kaip 5 % metinį atnaujinimo rodiklį, ypatingą dėmesį skiriant naujausiai grožinei literatūrai, aktualiai dalykinei literatūrai, vaikų ir jaunimo leidiniams.

Bendradarbiaujant su švietimo, kultūros ir socialinėmis institucijomis, aktyviai organizuoti kultūrinės ir edukacinės veiklas, skirtas gyventojų bendruomeniškumui ir kultūriniam aktyvumui stiprinti bei teigiamam požiūriui į skaitymą formuoti, ypatingą dėmesį skiriant ankstyvojo skaitymo skatinimui.

Dalyvauti Medijų ir informacinio raštingumo programos įgyvendinime, dėmesį skiriant gyventojų individualių informacinių poreikių tenkinimui.

Gerinant paslaugų prieinamumą, būtinai atnaujinti apsaugos kontrolės sistemas viešojoje bibliotekoje, remontuoti Salako, Dusetų K. Būgos struktūrinių teritorinių padalinių patalpas.

Keisti fizinę bibliotekų aplinką, orientuojant į individualius žmogaus poreikius, kuriant Bibliotekos teikiamų paslaugų ir infrastruktūros pritaikymo neįgaliesiems veiksmų planą 2026-2027 metams.

Aktyvinti Vaikų literatūros skyriaus erdvių panaudojimą, įveiklinant Medijų edukacijos erdvę.

Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos
direktoriaus pavaduotoja, laikinai
atliekanti direktoriaus funkcijas

Jolanta Lementauskienė